

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ . ผลของการเตรียมผู้ดูแลต่อการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ
โรคหลอดเลือดสมอง

ผู้เขียน นางสาวจุไร เกลี้ยงเกล้า

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ สมบัติ ไชยวัฒน์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ครุณี ทายะติ	กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้สูงอายุที่รอดชีวิตจากโรคหลอดเลือดสมอง จะมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ทำให้ต้องพึ่งพาผู้ดูแล การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเตรียมผู้ดูแลต่อการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมองและผู้ดูแล ที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 30 คู่ แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คู่ โดยกำหนดให้ผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีลักษณะใกล้เคียงกันในด้าน เพศ อายุ ระดับคะแนนการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ในขณะที่ผู้ดูแลผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมองกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีลักษณะใกล้เคียงกันในด้าน เพศ อายุ และระดับการศึกษา ผู้ดูแลกลุ่มทดลองได้รับแผนการเตรียมผู้ดูแลจากผู้วิจัย ส่วนผู้ดูแลกลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแผนการเตรียมผู้ดูแลผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง และคู่มือการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และวิดิทัศน์เรื่องการดูแลผู้ป่วยอัมพาตจากโรคหลอดเลือดสมอง ซึ่งผลิตโดยศูนย์สิทธิบัตรเพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการแพทย์แห่งชาติ และได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

และนำไปเผยแพร่และใช้กันอย่างแพร่หลาย ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลทั่วไป และแบบประเมินความสามารถในการกระทำกิจวัตรประจำวัน ที่ดัดแปลงมาจากแบบประเมินดัชนีบาร์เทล โดย ซวลี แยมวงษ์ (2538) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .87

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ แจกแจงความถี่ ร้อยละ พิสัย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติทดสอบวิลคอกซัน และสถิติทดสอบแมนวิทนีย์ยู

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภายหลังจากได้รับการเตรียมผู้ดูแล คะแนนการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง สูงกว่าก่อนได้รับการเตรียมผู้ดูแล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
2. คะแนนการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง กลุ่มที่ได้รับการเตรียมผู้ดูแล สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การเตรียมผู้ดูแลช่วยเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง ดังนั้นแผนการเตรียมผู้ดูแลผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมองสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพยาบาลเพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมองสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้เพิ่มขึ้น

Thesis Title Effect of Caregiver Preparation on Activities of Daily Living Among the Elderly with Stroke

Author Miss Jurai Kliangklow

Degree Master of Nursing Science (Gerontological Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Sombat Chaiwan Chairperson

Assistant Professor Darunee Tayati Member

ABSTRACT

The elderly stroke survivors have limitation on activities regarding daily living, causing dependence on caregiver. The purpose of this two groups pre-post test quasi-experimental design is to examine the effect of caregiver preparation on activities of daily living among the elderly with stroke. The subjects were 30 pairs of elderly with stroke and their caregivers recruited purposively from the Medical Department, Maharaj Nakhon Si Thammarat Hospital during July to September 2003 who were randomly equal assigned to experimental and control groups by matching in terms of sex, age, and level of daily living activities while their caregiver matching in sex, gender, and educational level. The caregivers in experimental group received caregiver preparation from the researcher while those in control group received routine nursing care. The research instruments included the caregiver preparation plan and handbook of activities of daily living for stroke elderly developed by the researcher based on literature review, and videotape of caring the paralysis patient due to stroke developed by Sirindhorn National Medical Rehabilitation Center. The content validity of the research instruments were reviewed by the panel of

experts. The assessment tools of the Demographic Data Form, and the Functional Ability Scale modified from Barthel Index by Chavalee Yamvong (1995) with reliability Cronbach's coefficient of .87. Data were analyzed using frequency, percentage, means, and standard deviation. The hypothesis were tested by using the Wilcoxon Mated-Pair Sign-Ranks Test and the Mann-Whitney U Test.

The results of the study were as follow:

1. After participation in caregiver preparation, the activities of daily living score of the experimental group was statistically significantly higher than that of before participation in the caregiver preparation ($p < .001$); and
2. the activities of daily living score of the experimental group was statistically significantly higher than that of the control group ($p < .001$).

The results of this study indicate that caregiver preparation could enhance activities of daily living in the elderly with stroke. Therefore, the caregiver preparation should be used as a guideline for nurse to help the elderly with stroke to enhance activities of daily living themselves effectively.